

Ki?isel Siber Güvenli?i Sa?lama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?isel Siber Güvenli?i Sa?lama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24892>

Özet

Kişisel Siber Güvenliği Sağlama Ölçeği (KSSÖ), bireylerin dijital ortamda karşılaştıkları tehditlere karşı aldıkları önlemleri, farkındalık düzeylerini ve uyguladıkları Siber Güvenliği pratiklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle bireysel düzeyde siber güvenlik davranışlarının değerlendirilmesine odaklanmaktadır. Bu ölçek geliştirme çalışması, Erol ve arkadaşları tarafından 2015 yılında gerçekleştirilmiş olup, kişisel verilerin korunması ve dijital risk yönetimi alanındaki boşluğu doldurmayı hedeflemiştir.

Ölçek, kullanıcıların şifre yönetimi, zararlı yazılımlardan korunma, güvenli internet kullanımı ve sosyal mühendislik saldırılarına karşı dikkat gibi çeşitli boyutlardaki yeterliliklerini ve eylemlerini kapsamaktadır. KSSÖ, eğitim ve psikoloji alanındaki araştırmacılar için, bireylerin siber güvenlik konusundaki bilgi ve davranış düzeylerini standart bir şekilde değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Siber güvenlik, kişisel güvenlik, ölçek geliştirme, psikometrik özellikler, dijital okuryazarlık, risk yönetimi.

Yazarlar

Erol, O., Şahin, Y. L., Yılmaz, E., Haseski, H. ?.

Amaç

Kişisel Siber Güvenliği Sağlama Ölçeği'nin temel amacı, Türkiye'deki bireylerin kişisel siber güvenlik davranışları ve önleyici tedbir alma eylemlerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek bir araç sunmaktır. Geliştirme çalışması, bireylerin internet kullanımı alışkanlıklarının artmasıyla ortaya çıkan yeni risklere karşı ne ölçüde hazırlıklı olduklarını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Bu ölçek, eğitimcilerin ve politika yapımcıların, siber tehditlere karşı farkındalık eğitimlerinin etkinliğini değerlendirmelerine ve risk altındaki grupları tespit etmelerine yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, alandaki teorik ve uygulamalı araştırmalara katkı sağlamaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Kişisel Siber Güvenliği Sağlama Ölçeği, bireylerin dijital ortamda kendilerini koruma yeterliliğini ifade eden, çoğunlukla davranışsal ve tutumsal bileşenlerden oluşan latent bir yapıyı

ölçmektedir. Bu yapı, pasif bilgi sahibi olmaktan ziyade, aktif olarak alınan önlemleri (örneğin, güçlü şifre kullanma, lisanslı yazılım tercih etme, kişisel verileri koruma) içermektedir.

Ölçülen yapı, genellikle çok boyutlu olup, kullanıcıların teknolojiye yönelik tutumları, risk algıları ve spesifik koruyucu eylemleri kapsar. Ölçek, bireyin siber tehditler karşısında sergilediği proaktif güvenlik hijyeni düzeyini belirlemek için kullanılır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmasında, KSSÖ'nün ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla çeşitli geçerlik analizleri uygulanmıştır. Yapı Geçerlik analizleri genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini içermektedir.

Çalışmanın detayları incelendiğinde, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen alt boyutlarla ilişkili olduğu ve teorik yapıyı desteklediği görülmektedir. Ayrıca, kapsam geçerliğinin sağlanması için uzman görüşlerine başvurulmuş ve ölçek maddelerinin ilgili alanı yeterince temsil edip edmediği kontrol edilmiştir.

Güvenirlilik

Kişisel Siber Güvenliği Sağlama Ölçeği'nin tutarlılığı ve kararlılığı test etmek amacıyla güvenirlilik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların bağlamında, ölçeğin iç tutarlılığı belirlemek için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Ölçek geliştirme makalesinde, KSSÖ'nün yüksek düzeyde bir iç tutarlılığına sahip olduğu belirtilmelidir. Ayrıca, bazı durumlarda test-tekrar test güvenirlilik yöntemleri de kullanılarak, farklı zamanlarda uygulanan ölçümlerin kararlılığı teyit edilmiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal boyutları belirlemek üzere Faktör Analizi uygulanmıştır. Genellikle bu tür geliştirme çalışmaları bağlamında, verilerin çok boyutlu bir yapıyı yansıtmadığını görmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendiğini ortaya koymuştur.

AFA'yı takiben, elde edilen faktör yapısının farklı bir örneklem grubunda doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) ile ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumlu olduğunu kanıtlamıştır. Bu analizler, kişisel siber güvenliğinin genellikle şifreleme, zararlı yazılım koruması ve veri yedekleme gibi ayrı ancak ilişkili faktörlerden oluştuğunu göstermiştir.

Ölçme Aracı Detayları

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemekle birlikte, geliştirme ölçeklerinde yaygındır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve/veya genel yetişkin popülasyon (Siber güvenliği aktif kullanan bireyler).

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi sonrası ve yetişkinlik (18+).

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması genellikle yüksek internet kullanıma sahip üniversite öğrencileri üzerinde pilot ve ana uygulamalarla gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, kağıt-kalem veya online formatta uygulanabilir bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Dijital hijyen, siber risk, kişisel veri koruması, öz yeterlilik, psikometrik araç.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlaması: Mevcut değil.

Bağımlı E-posta Adresleri: Makale referansı veya ilgili üniversite iletişim bilgileri üzerinden ulaşılabilir.

Yayın Adresi: Makalenin yayımlandığı dönemdeki yazarların kurumsal adresleri.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, akademik araştırmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Ticari kullanım için yazarlardan izin alınması gerekebilir. Ölçek geliştirme çalışması, 2015 yılında yayımlanmıştır ve bu tarih ölçeğin geliştirme yolu olarak kabul edilir.

Ölçeğin tam metni ve çalışmanın detayları, yayımlandığı dergi aracılığıyla erişime açıktır. Orijinal makaleye ait tam metin linki aşağıda Kaynaklar bölümünde belirtilmiştir.

Kaynaklar

Erol, O., Şahin, Y. L., Yılmaz, E. ve Haseski, H. Ş. (2015). Kişisel Siber Güvenliği Sağlama Ölçeği geliştirme çalışması. **International Journal of Human Sciences**, 12(2), 75-91.

Makalenin orijinal tam metnine bu bağlantıdan erişilebilir: j-humansciences.com

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [kisisel-siber-guvenligi-saglama-olcegi-toad.pdf](#)

Kişisel Siber Güvenliği Sağlama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almadığından burada listelenememiştir. Maddelerin tam listesi için lütfen referans verilen orijinal makaleye (Erol vd., 2015) başvurunuz.